

ПРОЄКТ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
«БЕРЕЖАНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол № __ від
засідання вченої ради Відокремленого
підрозділу Національного університету
біоресурсів і природокористування України

Освітньо-професійна програма
вводиться в дію з 1 вересня 2026 р.

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ЕКОЛОГІЯ**

ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Галузь знань:

**Е Природничі науки, математика та
статистика**

Спеціальність:

Е-2 Екологія

Кваліфікація:

Бакалавр з екології

*Стандарт вищої освіти затверджено
наказом МОН України від «4» жовтня 2018 р. №1076*

Бережани- 2026

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма (ОПП) для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю Е-2 «Екологія» містить: опис предметної області; цілі освітньої програми, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми; форми здобуття освіти за цією освітньою програмою та розрахункові строки виконання освітньої програми; вимоги до освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою; компетентності та програмні результати навчання; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; можливості працевлаштування за здобутою освітою.

Розроблено проектною групою у складі:

Павлів Олег Володимирович, кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри екології, гарант програми.

Гловин Надія Миронівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри екології.

Адамів Степан Станіславович, старший викладач кафедри екології.

Рецензії - відгуки: 1. Роман НИТКА, начальник Державної екологічної інспекції у Тернопільській області.

2. Роксолана РОСОЛОВСЬКА, ФОП, співвласниця виробництва олій холодного тиснення «Опільські олії».

3. В'ячеслав РИЛЬСЬКИЙ, співвласник сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «УЇЗД».

4. Оксана МАЦЮК, кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки та зоології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

5. Данило ПЛАХТІЙ, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології і загальнобіологічних дисциплін, закладу вищої освіти «Подільський державний університет».

6. Оксана ПОГОРЄЛОВА, кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та охорони здоров'я, завідувач навчальної лабораторії хімічного аналізу та досліджень навколишнього середовища Західноукраїнського національного університету.

Освітньо-професійна програма підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю Е-2 «Екологія» розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. №1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» із змінами згідно з Постановою КМ №509 від 12.06.2019, Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» з урахуванням Положення «Про освітні програми у ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» затвердженого протоколом Вченої ради ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» №8 від 30.06.2020, наказу ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» №12/1 від 22.02. 2019р. «Про розроблення освітніх програм підготовки бакалаврів і магістрів в інституті», Стандарту вищої освіти затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 1076 від 04.10.2018 р.

1. Профіль освітньо-професійної програми «Екологія» зі спеціальності Е2 «Екологія»

1 – Загальна характеристика	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр з екології
Офіційна назва освітньої програми	Екологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України. Сертифікат про акредитацію спеціальності «Екологія» серії УД №11011103. Термін дії сертифіката до 1 липня 2029р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, QF-EHEA – перший цикл, EQF – 6 рівень
Передумови	Умови вступу визначаються «Правилами прийому до ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»», затвердженими Вченою радою. Наявність повної загальної середньої освіти, за результатами НМТ.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньо-професійної програми	До 1 липня 2029 року.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	https://www.bati.nubip.edu.ua/images/DOCUMENT/Education/Edu-OPP-2023B/bati-o101b-2025.pdf
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Метою освітньо-професійної програми є формування у майбутнього фахівця здатності динамічно поєднувати знання, уміння, комунікативні навички і спроможності з автономною діяльністю та відповідальністю під час вирішення завдань та проблемних питань у галузі природничих наук, основних принципів управління природоохоронними діями й екологічними проектами, системи екологічної безпеки та впровадження інноваційних технологій у професійну діяльність.	
3 – Характеристика освітньо-професійної програми	

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань Е «Природничі науки, математика та статистика» Спеціальність Е-2 «Екологія»
Орієнтація освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	Спеціальна в галузі Е «Природничі науки, математика та статистика», спеціальності Е-2 «Екологія». Ключові слова: екологія, охорона довкілля, антропогенний вплив, моніторинг, екологічна безпека, збалансоване природокористування, , природоохоронні заходи.
Особливості освітньо-професійної програми	Програма передбачає надання системи професійних знань та практичних навичок необхідних фахівцям екологам. Орієнтована на розв'язання складних спеціалізованих задач та практичних проблем екологічної діяльності, зокрема в територіальних громадах.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) випускник з професійною кваліфікацією «Бакалавр з екології» може працевлаштуватися на посади з наступною професійною назвою робіт: Інспектор державний з техногенного та екологічного нагляду (3439); технік-еколог (3211); Фахівець з радіаційного та хімічного захисту (3439); Фахівець з розвитку сільського туризму (3414); Інспектор з охорони природи (3212); Інспектор з охорони природно-заповідного фонду (3449); Консультанти в сільському, лісовому, водному господарствах та в природно-заповідній справі (3213); Лаборант (біологічні дослідження) (3211); Технік (природознавчі науки) (3212); організатор природокористування (3436).
Подальше навчання	Бакалавр із спеціальності Е2 «Екологія» має право продовжити навчання для отримання ОС «Магістр» за спеціальністю «Екологія» за ОПП «Екологічний контроль та аудит», «Екологія та охорона навколишнього середовища» або інших спеціальностей специфічних категорій.

5 – Викладання та оцінювання

Викладання та навчання

Студенто-центроване навчання, технологія проблемного і диференційованого навчання, технологія інтенсифікації та індивідуалізації навчання, технологія програмованого навчання, інформаційна технологія, технологія розвивального навчання, кредитно-трансферна система організації навчання, електронне навчання в системі MOODLE, самонавчання, навчання на основі досліджень. Викладання проводиться у вигляді: лекції, мультимедійної лекції, інтерактивної лекції, семінарів, практичних занять, лабораторних робіт, самостійного навчання на основі підручників та конспектів, консультації з викладачами, підготовка кваліфікаційної роботи бакалавра (проекту).

Оцінювання

Види контролю: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль.

Екзамени, заліки та диференційовані заліки проводяться відповідно до вимог «Положення про екзамени та заліки в ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»» (2025 р).

У ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» використовується рейтингова форма контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять (модуля) з певної дисципліни. Її результати враховуються під час виставлення підсумкової оцінки.

Рейтингове оцінювання знань студентів не скасовує традиційну систему оцінювання, а існує поряд із нею. Воно робить систему оцінювання більш гнучкою, об'єктивною і сприяє систематичній та активній самостійній роботі студентів протягом усього періоду навчання, забезпечує здорову конкуренцію між студентами у навчанні, сприяє виявленню і розвитку творчих здібностей студентів.

Рейтинг студента із засвоєння навчальної дисципліни складається з рейтингу з навчальної роботи – 70 балів та рейтингу з атестації – 30 балів. Таким чином, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів. Рейтингові оцінки із змістових модулів, як і рейтинг з атестації, теж обчислюються за 100-бальною шкалою.

Письмові екзамени із співбесідою та захисту білетів, здача звітів та захист практичних робіт, рефератів в якості самостійної роботи, проведення дискусій, семінарів та модулів. Підсумкова атестація: захист кваліфікаційної роботи.

6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<p>K01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>K02. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>K03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>K04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>K05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>K06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>K07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>K08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>K09. Здатність працювати в команді</p> <p>K10. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>K11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>K12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>K13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>K 14. Здатність захищати Батьківщину</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК15. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>СК16. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.</p> <p>СК17. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.</p> <p>СК18. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.</p>

СК19. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.

СК20. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.

СК21. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.

СК22. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання.

СК23. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.

СК24. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.

СК25. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.

СК26. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

СК27. Здатність використовувати систему екологічної стандартизації, сертифікації та статистичного кодування.

СК28. Здатність використовувати знання сучасних досягнень гідрології, гідробіології та гідроекології для раціонального й комплексного використання водних ресурсів, вирішення екологічних проблем водокористування.

СК29. Здатність використовувати знання урбоекології для забезпечення збалансованого функціонування урбанізованих територій.

СК30. Здатність орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення техногенної безпеки, обґрунтовано вибирати відомі пристрої, системи та методи захисту людини і природного середовища від небезпек.

7 – Програмні результати навчання

ПР01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

ПР02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.

ПР03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.

ПР04. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.

ПР05. Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля.

ПР06. Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.

ПР07. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.

ПР08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.

ПР09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

ПР10. Уміти застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень.

ПР11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.

ПР12. Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне

управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами.

ПР13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.

ПР14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

ПР15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.

ПР16. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.

ПР17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.

ПР18. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

ПР19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.

ПР20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.

ПР21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.

ПР22. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.

ПР23. Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів.

ПР24. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР25. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПР26. Підвищувати патріотичну та національну свідомості. Володіти етичними нормами спілкування та професійної діяльності. Формування ідеології людиноцентризму. Володіти нормами прав і свобод людини та громадянина України.

ПР 27. Знати історичні і сучасні філософські концепції розвитку суспільства у взаємодії зі своїм соціальним і природним середовищем для досягнення оптимального напрямку розвитку суспільного і природного компонентів в системах «людина – природа» і «суспільство – природа», вміти застосовувати свої теоретичні знання в професійній діяльності.

ПР 28. Вміти оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства, провести моніторинг небезпечних ситуацій та обґрунтувати головні підходи та засоби збереження життя, здоров'я та захисту працівників в умовах загрози і виникнення небезпечних та надзвичайних ситуацій, сталість функціонування об'єкту господарювання в умовах надзвичайних ситуацій та обґрунтувати заходи щодо її підвищення.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>До реалізації програми залучається не менше 90% науково-педагогічних працівників з науковими ступеннями та/або вченими званнями, професіонали-практики (стейкхолдери). Науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування.</p> <p>Керівник проектної групи та викладацький склад, який забезпечує її реалізацію, відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Офіційний веб-сайт http://www.bati.nubip.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Всі зареєстровані в інституті користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет.</p> <p>Матеріали навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної програми викладені на освітньому порталі «Освітня діяльність» http://www.bati.nubip.edu.ua/index.php/ua/diialnist/navchanni.</p> <p>Бібліотечний фонд багатогалузевий, нараховує понад п'ятдесят три тисячі примірників вітчизняної та зарубіжної літератури, у т.ч. спеціальних видів науково-технічної літератури, авторефератів дисертацій (з 1992 р.), більше 50 найменувань журналів та більше 20 назв газет. Фонд комплектується матеріалами з сільського та лісового господарства, економіки, бухгалтерського обліку, менеджменту, туризму, техніки та суміжних наук.</p> <p>Бібліотечне обслуговування читачів проводиться на абонементі та у читальному залі на 60 місць, у вільному доступі каталоги, в т.ч. електронний; бібліографічні картотеки (з 1959 р.). Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет. Всі ресурси бібліотеки доступні через сайт інституту http://www.bati.nubip.edu.ua/.</p> <p>Також для користувачів бібліотеки у вільному доступі ресурси наукової бібліотеки Національного університету біоресурсів і природокористування України https://nubip.edu.ua/structure/library за допомогою МБА та електронної доставки документів. Цифрова бібліотека ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» під назвою Цифрова бібліотека «DSpace.Bati» доступна з мережі Інтернет http://dsp.bati.nubip.edu.ua/xmlui/.</p> <p>Важливим електронним ресурсом також є електронна бібліотека (з локальної мережі), де є понад 1000 повнотекстових документів (підручників, навчальних посібників, монографій, методичних рекомендацій).</p> <p>Відкрито доступ до однієї із найбільших наукометричних баз даних Web of Science, до наукометричної та універсальної реферативної бази даних SCOPUS і</p>

	<p>платформи ScienceDirect (електронні книги) видавництва Elsevier. Доступ здійснюється з локальної мережі інституту за посиланням https://www.scopus.com та https://www.elsevier.com/pl-pl/solutions/sciencedirect та організовано віддалений доступ на домашні адреси за бажанням користувачів.</p> <p>База даних SCOPUS індексує близько 22000 назв різних видань (серед яких 55 українських) від більш ніж 5000 видавництв. Передплачено доступ також до міжнародної науково-метричної бази даних EBSCOPUBLISHING, яка містить понад 6 тис. електронних версій відомих журналів, газет, бюлетенів новин, близько 1300 брошур, енциклопедій, довідників і реферативних збірників, більшість з яких повнотекстові.</p> <p>Матеріали навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної програми викладені на навчально-інформаційному порталі Moodle http://www.nipbati.nubip.edu.ua/course/index.php?categoryid=5.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення спеціальності Е2 «Екологія» відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і дозволяє організовувати та проводити заняття з усіх навчальних дисциплін на відповідному рівні, щороку оновлюється комп'ютерне обладнання.</p> <p>Для проведення занять використовуються мультимедійні проектори та телевізори зі SmartTV, навчальні кабінети, обладнані необхідною комп'ютерною технікою.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» та закладами вищої освіти і підприємствами України.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>На основі двосторонніх договорів між ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» та вищими навчальними закладами зарубіжних країн.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться.</p>

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми «Екологія» та їх логічна послідовність

Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОПП			
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
ОК 1.	Фізика і математика	6	е
ОК 2.	Хімія (неорганічна, біонеорганічна, органічна, біоорганічна)	8	е
ОК 3.	Заповідна справа	4	з
ОК 4.	Хімія (аналітична, фізична, колоїдна)	6	е
ОК 5.	Загальна екологія (неоекологія, екологія людини)	8	е
ОК 6.	Природоохоронне законодавство та екологічне право	4	е
ОК 7.	Біологія	8	е
ОК 8.	Моніторинг навколишнього середовища	5	е
ОК 9.	Екологічна безпека	4	е
ОК. 10.	Національний спротив	5	з
ОК 11.	Філософія	3	е
ОК 12.	Радіобіологія та радіоекологія	4	е
ОК 13.	Іноземна мова	6	е
ОК 14.	Безпека праці і життєдіяльності	4	з
ОК 15.	Історія української державності	3	е
ОК 16.	Правознавство	3	з
ОК 17.	Українська мова за професійним спрямуванням	3	з
ОК 18.	Фізичне виховання	3	з
ОК 19.	Інформаційні технології	5	е
Всього		92	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
ОК 20	Вступ до фаху	4	з
ОК 21.	Ландшафтна екологія	5	е
ОК 22.	Гідрологія	3	з
ОК 23.	Хімія з основами біогеохімії	4	з
ОК 24	Екологічна токсикологія	5	з
ОК 25.	Основи наукової діяльності	5	е
ОК 26.	Екологія міських систем	4	е
ОК 27.	Агрохімія (та екологічне землеробство)	6	е
ОК 28.	Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище	4	е

ОК 29.	Моделювання та прогнозування стану довкілля	5	е
ОК 30.	Техноекологія	5	з
ОК 31.	Ґрунтознавство з основами геології і геоморфології	4	е
ОК 32.	Біотехнології в агросфері	5	з
ОК 33.	Основи сталого розвитку	6	з
ОК 34.	Екологія біологічних систем	9	е
ОК 35.	Практична підготовка	10	
ОК 36.	Підготовка і захист бакалаврської кваліфікаційної роботи	4	
Всього		88	
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОПП			
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
<i>Вибіркові компоненти за уподобаннями здобувачів вищої освіти</i>			
ВКУ 1.	<i>Вибір з каталогу 1</i>	3	з
ВКУ 2.	<i>Вибір з каталогу 2</i>	3	з
Всього		6	
ЦИКЛ СПЕЦІАЛЬНОЇ (ФАХОВОЇ) ПІДГОТОВКИ			
ВК 1.	Університетська освіта та соціальні комунікації	4	з
	Психологія і педагогіка	4	з
ВК 2.	Рекреаційний потенціал агроландшафтів України	8	з
	Топографія з основами картографії	8	з
ВК 3.	Збалансоване природокористування	6	е
	Фітосанітарна безпека	6	е
ВК 4.	Екологічна експертиза	6	з
	Екобезпека селітебних та виробничих територій	6	з
ВК 5.	Екологічна паспортизація	6	з
	Захист рослин з органічного виробництва	6	з
ВК 6.	Агроєкологія	7	з
	Сільськогосподарське виробництво на радіоактивно забруднених територіях	7	з
ВК 7.	Екологічний захист агроєкосистем	6	з
	Основи екологічної освіти і культури	6	з
ВК 8.	Екологічна стандартизація і сертифікація	6	з
	Міжнародна екологічна політика	6	з
ВК 9.	Альтернативна енергетика	5	з
	Дозиметрія та радіаційний контроль	5	з
Всього		54	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	
Загальний обсяг вибіркового компонент:		60	
Загальний обсяг освітньої програми:		240	

2.2 Структурно-логічна схема підготовки бакалаврів освітньо-професійної програми

1 КУРС		2 КУРС		3 КУРС		4 КУРС	
1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
ОК 2. Хімія неорг., біонеорг., орг. і біоорг.	ОК 1. Фізика і математика	ОК 4. Хімія (аналітична, фізична і колоїдна)	ОК 5. Загальна екологія (та неоекологія, екологія людини)	ОК 12. Радіобіологія та радіоекол.	ОК 8. Моніторинг навкол.середовища	ОК 29. Моделюв. та прогнозув. стану довкілля	ОК 23. Хімія з основами біогеохімії
ОК 7. Біологія.	ОК 2. Хімія неорг., біонеорг., орг. і біоорг.	ОК 5. Загальна екологія (та неоекологія, екологія людини)	ОК 6. Природоохоронне законодав. та екологічне право	ОК 27. Агрохімія (та еколог. землер.)	ОК 28. Нормування антропогенного навант.	ОК 33. Теоретичні основи сталого розвитку	ОК 24. Екологічна токсикологія
ОК 13. Іноземна мова за проф. спрям.	ОК 7. Біологія	ОК 14. БЖД	ОК 9. Екологічна безпека	ОК 30. Техноекотологія	ОК 34. Екологія біологічних систем	ОК 3. Заповідна справа	ОК 25. Основи наук. діяльн.
ОК 15. Історія української державності.	ОК 10. Національний спротив	ОК 19. Інформаційні технології	ОК .	ОК 34. Екологія біологічних систем	ВК. Природоохоронне інспектування/Екологічні основи флористичного	ВК. Екологічна паспортизація//Захист рослин за органічного виробництва	ОК 26. Екологія міських систем
ОК 16. Правознавство.	ОК 11. Філософія	ОК 21. Ландшафтна екологія	ОК 19. Інформаційні технології	ВК. Екологічна стандартизація і сертифікація/Екологічна безпека у виробництві	ВК. Агроекотологія/Сільське господарське виробництво на радіоактивно забруднених	ВК. Екологічна експертиза/Екобезпека селітебних і та виробничих територій	ВК. Дозиметрія та радіац.контр.
ОК 17. Українська мова за професійним спрямуванням.	ОК 14. БЖД	ОК 32. Біотехнології в агросфері	ОК 31. Грунтознавство з основами геології та геом	ВК. Збалансоване природокристування /фітосанітарна безпека	ВК. Екологічний захист агроекосисем/Основні екологічної освіти і науки	Іноземна мова за проф.спрям.	ОК36.Підготовка та захист ВБР
ОК 18. Фізичне виховання.	ВКІ (Університетська освіта і соціальні комунікації)/Психологія і педогогіка	Вибіркова дисципліна 2 із загальноінститутського списку Екологічна біоіндикація/	ВК2. Рекреаційний потенціал агролан. України/Топографія з основами картографії		ОК35.Виробнича практика		
ОК 20. Вступ до фаху.	ОК35/Навчальна практика з біології		ОК35Навчальна практика загальна екологія				
ОК 22. Гідрологія.	ОК35.Навчальна практика гідрологія		ОК35.Навчальна практика хімія				

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	<p>Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми у сфері екології, охорони довкілля, збалансованого природокористування і сталого розвитку.</p> <p>Кваліфікаційна робота має бути перевірена на плагіат. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозиторії закладу вищої освіти.</p>

6. ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності Е 2 «Екологія» передбачає здійсненням таких процедур і заходів:

- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньою програмою;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- забезпечення ефективною системою запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників і здобувачів закладів вищої освіти;
- інших процедур і заходів.

Основними вимогами до системи освіти та професійної підготовки є вимоги до науково-педагогічних працівників, які забезпечують навчання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього рівня. У викладанні навчальних дисциплін обов'язкової частини змісту навчання беруть участь доктори наук, професори, кандидати наук, доценти, які мають достатній стаж практичної, наукової та педагогічної роботи.

Викладацький склад, який викладає навчальні дисципліни обов'язкової частини змісту навчання, має відповідну кваліфікацію, фах за дипломом про вищу освіту та наукову спеціальність за дипломом про отримання наукового ступеня, які відповідають або споріднені до спеціальності підготовки бакалаврів.

Професорсько-викладацький склад, який здійснює освітній процес, проходить стажування та підвищення кваліфікації відповідно до чинних вимог.

Освітній процес з обов'язкових дисциплін забезпечується методичними комплексами дисциплін, що складаються з підручників, методичних розробок до практичних занять, лабораторних практикумів, методичних вказівок до самостійної роботи студентів, методичних матеріалів до курсового проєктування, екзаменаційних та тестових запитань різної складності (для самоперевірки, іспитів, тренінгів тощо).

ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Діяльність закладу вищої освіти провадиться на принципах:

- 1) автономії та самоврядування;
- 2) розмежування прав, повноважень і відповідальності засновника (засновників), державних органів та органів місцевого самоврядування, до сфери управління яких належить вищий навчальний заклад, органів управління закладу вищої освіти та його структурних підрозділів;
- 3) поєднання колегіальних та єдиноначальних засад;
- 4) незалежності від політичних партій, громадських і релігійних організацій (крім вищих духовних навчальних закладів).

7. Перелік використаних джерел:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. ESG – http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.
3. ISCED (МСКО) 2011 – <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.
4. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 – <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.
5. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) та загальними компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
6. Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // Видавництво «Соцінформ», – К.: 2010.
7. Постанова КМУ «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29 квітня 2015 р. №266 - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
8. Наказ МОН України «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 06. 11. 2015 № 1151. - <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>.
9. Національний глосарій 2014– http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_
10. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад. : В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В.Г.Кременя.– К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014.– 100 с. – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?download=83:hlosarii-terminiv-vyshchoi-osvity-2014-r-onovlene-vydannia-z-urakhuvanniam-polozhen-novo-ho-zakonu-ukrainy-pro-vyshchu-osvitu&start=80>
11. НПК - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
12. Постанова КМУ «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. №1187 зі змінами.
13. Проєкт Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
14. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?download=82:bolonskyi-protseesu-nova-paradyhma-vyshchoi-osvity-yu-rashkevych&start=80>
15. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?download=>

88:rozvytok-systemy-zabezpechennia-iakosti-vyshchoi-osvity-ukrainy&start=80

16. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд -

http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.

17. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації -
http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempusoffice.pdf

18. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с. – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?download=84:rozroblennia-osvitnikh-prohram-metodychni-rekomendatsii&start=80>

Додаток А
Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК
(за 6-м рівнем, бакалаврським)

Таблиця 1

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
K01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.	+			
K02. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.		+		
K03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.		+		
K04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.		+	+	
K05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.		+	+	
K06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).			+	
K07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.			+	+
K08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	+	+		
K09. Здатність працювати в команді.			+	+
K10. Навички міжособистісної взаємодії.			+	
K11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.		+		+
K12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.			+	+
K13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.			+	+
Спеціальні (фахові) компетентності				
K14. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.	+			+
K15. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.	+			+

K16. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук.	+	+		+
K17. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.		+		+
K18. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.	+	+		
K19. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.	+	+		
K20. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.	+	+		
K21. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.		+	+	
K22. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання.		+		
K23. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.		+	+	
K24. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.			+	
K25. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.		+	+	
K26. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.	+	+	+	

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання	Компетентності																										
	Інтегральна	Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності												
		К01	К02	К03	К04	К05	К06	К07	К08	К09	К10	К11	К12	К13	К14	К15	К16	К17	К18	К19	К20	К21	К22	К23	К24	К25	К26
ПР01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.	+																		+								+
ПР02. Формулювати основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування	+	+													+	+											+

ПР25. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.	+													+													+
---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

8. ЛИСТ ОБЛІКУ ЗМІН ТА ОНОВЛЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Предмет змін	2025 р.	2026 р.	2027 р.
У разі модернізації при зміні законодавства			
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	На вимогу Постанови КМУ від 30.08.2024 р. № 1021 «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» змінено назви галузі та спеціальності ОП.		
Основний фокус освітньої програми			
Компетентності			
Програмні результати навчання			
При плановому оновленні			
Матриці відповідності ЗК, СК, ПРН			
Характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення			
Структурно-логічна схема	Структурно-логічна схема була уточнена у відповідності із внесеними змінами у послідовності викладання ОК і ВК та взаємозв'язками між ними.	Структурно-логічна схема була уточнена у відповідності із внесеними змінами у послідовності викладання ОК і ВК та взаємозв'язками між ними.	

<p>Перелік освітніх компонентів (дисципліни, практики, курсові роботи/проекти, кваліфікаційні роботи)</p>	<p>На вимогу статті 101 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» введено базову загальновійськову підготовку.</p>	<p>У обов'язковому блоці дисциплін загальної підготовки замінено базову загальновійськову підготовку на національний спротив; ОК освітньої компоненти «Фізичне виховання» залишено 3,0 кредити, решту 5 кредитів відповідно введено ОК «Інформаційні технології»;</p> <p>У циклі спеціальної (фахової) підготовки замінено ОК «Охорона навколишнього середовища» на ОК «Основи сталого розвитку»</p>	
---	---	--	--

Гарант освітньої програми/керівник зі спеціальної (фахової) підготовки кандидат ветеринарних наук, доцент Павлів Олег Володимирович. pavliv-1978@ukr.net, +38(098) 28-050-28 _____ Олег ПАВЛІВ